

Algoritmus manažmentu pacienta na ENDOKRINOLOGICKEJ AMBULANCIÍ v závislosti od prítomnosti COVID-19

Účelom predkladaného odporúčania je zabezpečenie špecializovanej ambulantnej starostlivosti a ústavnej zdravotnej starostlivosti v odbore endokrinológia s cieľom minimalizovať riziko šírenia infekcie tak u pacientov ako aj zdravotníckych pracovníkov. Je v súlade s aktuálnym Usmernením hlavného hygienika Slovenskej republiky v súvislosti s ochorením COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2, s platnými Štandardnými diagnostickými a terapeutickými postupmi (ŠDTP) pri ochorení COVID19 a s prihliadnutím na odporúčania medzinárodných odborných endokrinologických spoločností. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pacientom sa zásadne prispôsobuje stupňu naliehavosti stavu ako aj charakteru zdravotného problému. Poskytuje sa najmä neodkladná zdravotná starostlivosť v nevyhnutnom rozsahu a zdravotné výkony, ktoré sú potrebné na zabránenie zhoršenia sa endokrinného ochorenia v rámci aktuálnych personálnych a materiálno-technických možností. Endokrinológ poskytuje „kontaktnú“ špecializovanú ambulantnú starostlivosť v štandardných ordinačných hodinách schválených VÚC a poskytuje telefonické konzultácie. Preskripciu liekov a zdravotníckych pomôcok realizuje preferenčne využívaním systému „e-recept“ v dostatočnom množstve t.j. najmenej na obdobie 3 mesiacov, až na obdobie 12 mesiacov (forma „opakovaný recept“).

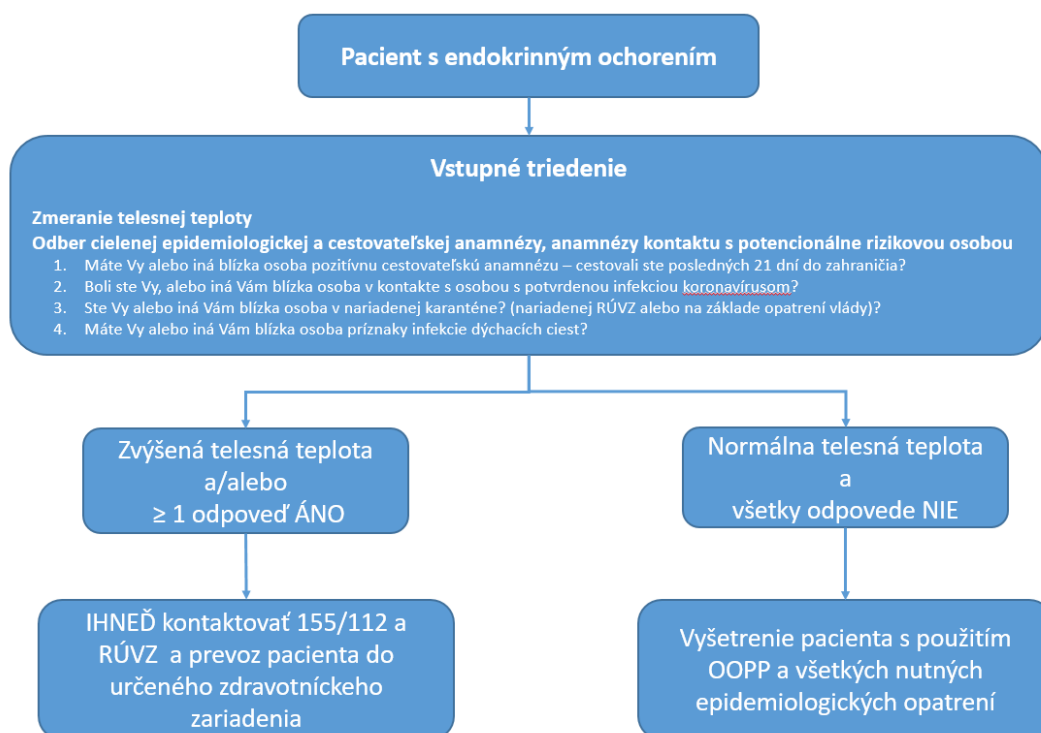
Špecializovaná ambulantná starostlivosť v odbore endokrinológia

Zdravotná starostlivosť sa v endokrinologickej ambulancii poskytuje formou **osobnej konzultácie** (vrátane odberov a endokrinologického vyšetrenia) v ambulancii, alebo **telefonickej konzultácie**, prípadne **e-mailovej konzultácie**. Forma poskytovania zdravotnej starostlivosti je určená lekárom po zohľadnení potrieb a stavu pacienta. Každé vyšetrenie v ambulancii sa realizuje po predošlom telefonickom alebo e-mailovom dohovore a objednaní. Postup určujú Štandardné postupy MZ SR.

Pri vstupe na pracovisko (poliklinika alebo osobitná ambulancia) musia pracovníci zabezpečiť „triedenie“ pacientov so zaznamenaním telesnej teploty, odobratím cielenej epidemiologickej a cestovateľskej anamnézy, anamnézy kontaktu s potencionálne rizikovou osobou. Ak je nevyhnutná prítomnosť sprevádzajúcej osoby, rovnako aj táto musí prejsť „triedením“. Písomné prehlásenie pacienta a sprievodcu musí byť súčasťou zdravotnej dokumentácie. Prekrytie horných dýchacích ciest (nos, ústa), ako je napríklad rúško, šatka alebo iné prostriedky, ktoré bránia šíreniu kvapôčok sú u pacienta a sprievodcu nevyhnutné. Ak pacient alebo sprevádzajúca osoba nemá vhodné OOPP (osobných ochranných pracovných pomôcok), poskytovateľ je povinný mu ich poskytnúť. Hygiena rúk ostáva základom pri prevencii vzniku a šírenia sa ochorenia ich umytím alebo použitím dezinfekčného prípravku na ruky, ktoré musí byť zabezpečené v priestoroch pracoviska pri ich vstupe. V prípade zistenia závažného stavu u pacientov s podozrením na COVID-19 je nutné postupovať podľa aktuálneho Usmernenia hlavného hygienika Slovenskej republiky. Personál poskytujúci zdravotnú starostlivosť musí

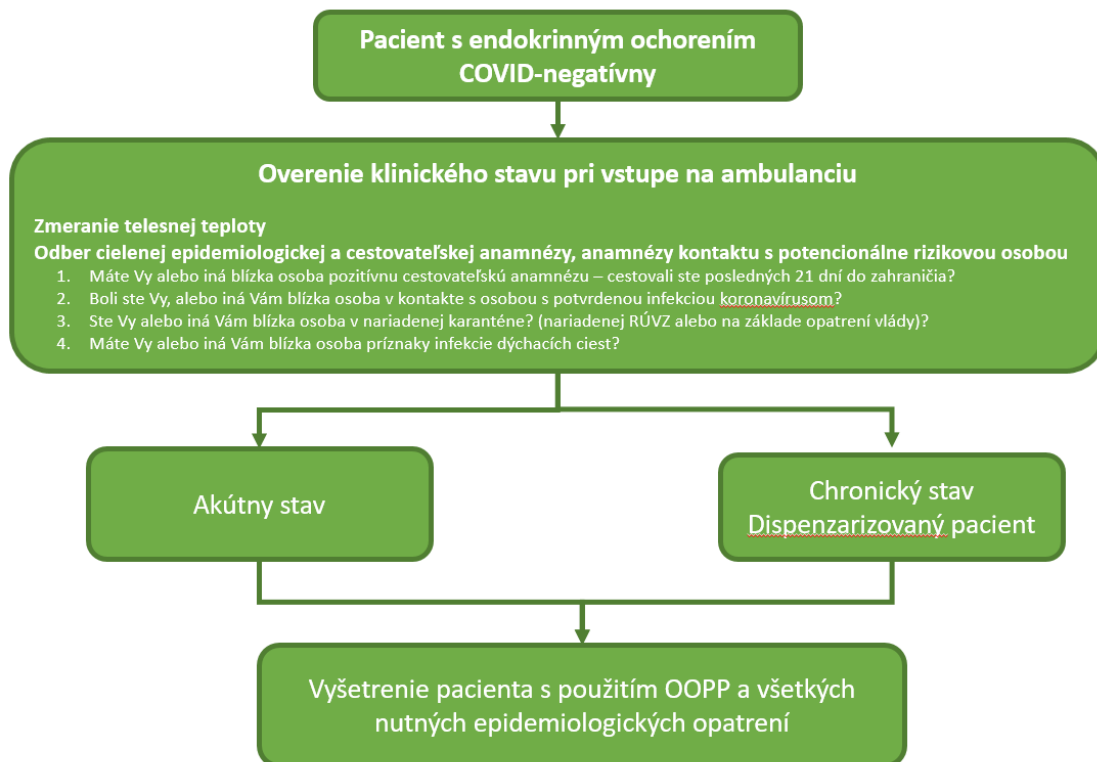
byť vybavený prostriedkami OOPP podľa klinického protokolu ŠDTP Ministerstva zdravotníctva a aktuálneho Usmernenia hlavného hygienika Slovenskej republiky a musí byť vyškolený v ich používaní. Personál musí zabezpečiť zvýšenú hygienu priestorov ambulancií, pracovísk SVALZ a čakárni, ich pravidelnú dezinfekciu vírucídnymi prostriedkami. Je nutné pravidelné vetranie. Je potrebné zabezpečiť zber a likvidáciu odpadu v nádobách s odpovedajúcim značením. Personál musí zabezpečiť manažment pacientov na ambulancií a pracoviskách SVALZ tak, aby bola zabezpečená požadovaná vzdialenosť medzi nimi.

Základné algoritmy troch skupín pacientov – 1) COVID-positívni a v karanténne; 2) COVID-suspektní a 3) COVID-negatívni sú uvedené nižšie.

Pacienti s COVID-19 negativitou

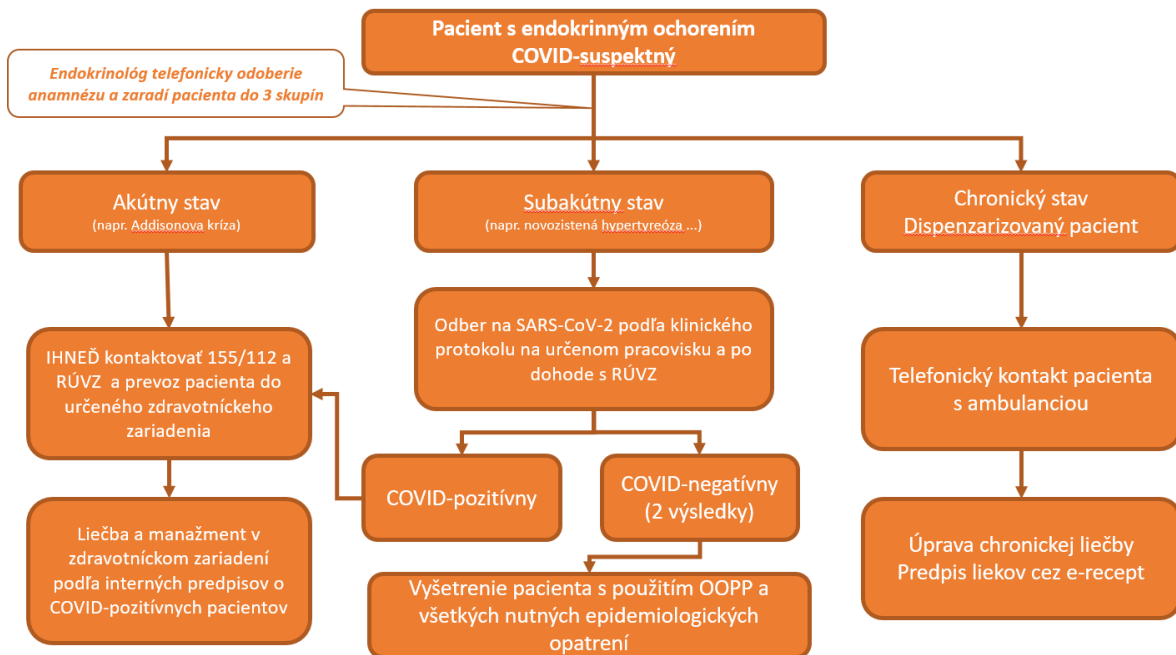
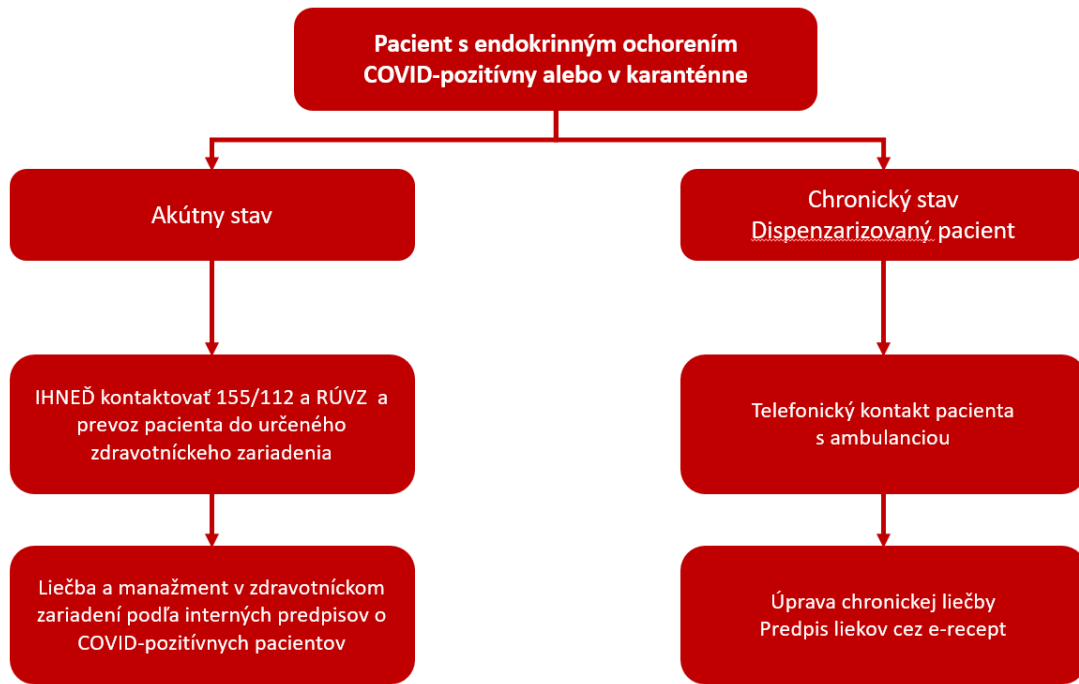
V prípade, že je pacient COVID-19 negatívny a nie sú žiadne znaky suspekcie alebo positivity na základe epidemiologickeho triedenia, vyšetrenie sa realizuje za dodržiavania štandardných hygienických opatrení (OOPP lekár a sestra, pacienti tvárové rúška a dezinfekciu rúk, sprevádzajúce osoby tvárové rúška a dezinfekcia rúk). Jednorazový osobný kontakt s jednotlivými pacientami sa odporúča obmedziť na čas, kedy sa realizuje fyzikálne vyšetrenie a odber biologického materiálu, ideálne do 15 minút. Vyhodnotenie výsledkov je možné realizovať po odchode pacienta z ambulancie dištančnou formou. O obsahu, rozsahu a forme dispenzárneho vyšetrenia je zrealizovaný zápis lekárom do zdravotnej dokumentácie.

Pacienti s COVID- 19 pozitívitou, alebo suspekciou pre COVID-19, prípadne pacienti v karanténe

V prípade ak je triedenie pozitívne endokrinologické vyšetrenie sa nerealizuje, kontaktuje sa RÚVZ a pacient je odoslaný do určeného zdravotníckeho zariadenia kde sa zrealizuje diferenciálna diagnostika na COVID-19. Ak nie sú následne hospitalizovaní, ale riešení v domácom prostredí či karanténne sa endokrinologický manažment realizuje distančne (telefonický, emailový kontakt) až do vyhlásenia pacienta za negatívne podľa platných odporúčaní.

V prípade nutnosti bezodkladného ošetrovania pacientov COVID-pozitívnych, COVID-suspektných a pacientov v karanténne ošetrojúci personál používa OOPP podľa usmernení ÚVZ SR a riadia sa uvedenými odporúčaniami.

Ústavná zdravotná starostlivosť v odbore endokrinológia

Ústavná zdravotná starostlivosť v odbore endokrinológia sa poskytuje:

- Na špecializovaných endokrinologických lôžkach (NEDÚ n.o. Ľubochňa)
- Na lôžkach odboru vnútorné lekárstvo v zdravotníckych zariadeniach na poskytovanie ústavnej zdravotnej starostlivosti.
- Na lôžkach chirurgických disciplín (neurochirurgia, chirurgia, urológia, otorinolaryngológia) v zdravotníckych zariadeniach na poskytovanie ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Organizácia práce na pracoviskách v ústavných zdravotníckych zariadeniach je v gescii poskytovateľa. Štatutárny zástupca je povinný oboznámiť všetkých zamestnancov s prijatými opatreniami a nariadeniami Vlády SR, MZ SR, hlavného hygienika SR a internými normami riadenia daného zdravotníckeho zariadenia.

Vypracoval: Prof. MUDr. Juraj Payer, PhD., MPH, FRCP., hlavný odborník MZ SR pre odbor Endokrinológiu (v spolupráci s doc. MUDr. Petrom Jackuliakom, PhD., MPH)